

RACIONALIZEM: DESCARTES

Smer spoznavnih teorij, ki v spoznavnem procesu zagovarja prednost razuma pred izkustvenim. Ne moremo se zanesti na čutila, samo na razum. "mislím torej sem", izhodišče: **dvom** (absolutni dvom- dvomi v vse; **metodični** – dvomi namerno, hoče priti do spoznanja, dvom je metoda), (dvomi v zunanji svet, lastno telo) proces v katerega ni možno dvomiti- **dvom sam**, duševnost ni treba dokazovati, do nje pridemo z dvomom, neposredno..vse drugo moramo dokazati, če obstaja duševnost obstaja tudi njen nosilec- **duševni jaz**, **dokaz za obstoj boga**: o bogu sklepa na osnovi dušev., kdor dvomi mora priznati da ni popoln. Duševnost mu je vsajena. V sebi zazna idejo popolnosti, brez katere ne bi mogel priti do tega.. vsadilo mu jo je bitje ki je popolno- **bog**, **dokaz za materijo**: s pomočjo boga. Če je popoln nas ni ustvaril tako da bi nas čuti varali. To kar zaznavamo dejansko obstaja. **3 oblike realnosti**: **duševnost**(res cogitans=misleča snov; bistvena lastnost: zavest) **bog**(ens perfectissimum=popoln; najvišja subst) **Meterialna stvarnost**(res xtensa=materija zavzema prostor=razsežna snov)

- subt- neka osnova.; **razmerje med materialno in duševno**: samostojni, ne vplivata druga na drugo (dualizem- niti ni materialist, niti idealist), duševnost giblje telo s pomočjo volje. **Telo** pa na duševnost vpliva z dražljaji.=občutki. Telo po meh zakonih, če ni prisotna volja. **Duševno** dogajanje je svobodno. Zakon je svoboda. Zgolj psihični pojavi (občutki, zaznave, volja..). **materija** se giblje po fizik zakonih(neodvisno od višjih sil) **descartesov racionalizem**: čuti dajejo nepopolno predstavo o svetu. Osnova so vrojene ideje(ideja boga, mat in log resnice..) te ideje izvir spoznanja.(um s svojimi idejami je glavni vir spoznanj.)